

Nedėldienio Skaitymas.

NEDELINIS LAIKRAŠTIS.

Apmokėsnis: su prisiuntimu metams 2 rub.
pusmečiui 1 rub.
be prisiuntimo metams 1 rub. 40 kap
pusmečiui 70 kap.

Rėdacija Kaune.

REDAKTORIUS IR LEIDĖJAS

kunigas pralotas Antanas Karosas.

◆◆◆ Už atskirą numerį 4 kap. ◆◆◆

Už apgarsinimus imama nuo eilutės arba jos vietos ant paskutinio puslapjo 20 kap.

№ 27.

Kaunas. 20 birželio (3 liepos) 1906 m.

Pirmi metai.

* „Nedėldienio Skaitymo“ Skaitytojams, už *
* sirašiusiems pirmajam pusmečiui, primename, *
* kad jau metas užsirašyti tolesniam laikui, jei *
* nori gauti laikraštį be pertrukio. *

Jau atspaudinta nauja knygelė

GARBĖ MARIJAI.

Gegužės mėnesyje pamaldos Šv. Marijos Panos pagarbinimui. Kaina 12 kap.—Centralinė sankrova Kaune K. Rutskio (pirmiaus I. Zavadzki) knygyne. 10—8

MUSŲ VARGAI IR REIKALAI.

VIII.

Apie mokyklas.

Viršiausioju paliepimu nuo 22 d. balandžio mėnesio leista mūsų pradinėse mokyklose išguldyti tikybės, lietuviškos kalbos ir aritmetikos mokslą **lietuviškoje kalboje**. Reikia pasakyti, kad mūsų apšvietimo lauke yra tai nemažas žinksnis pirmyn padarytas. Kad mes sulyginsime mūsų mokyklų padėjimą su tuom, ką mes pirm poros metų turėjome, tai reikia pasakyti, kad mes jau daug laimejome. Pirm poros metų mums buvo uždrausta net tikėjimo dalykus lietuviškoje kalboje išguldyti, o dabar mūsų pradinėse mokyklose bus išguldoma pati lietuviška kalba ir aritmetikos mokslas lietuviškoj kalboje. Ir išties! Juk mokykla vaikui tegali būti naudinga tik tai tuomet, kuomet jis pradinį mokslą apturi savo motynos kalboje. Pas mus iki-šiol buvo teip, kad vaikas į mokyklą atvežtas visupirmu turėjo kalti į savo galvą svetimus ir nesuprantamus žodžius. Tasai svetimų žodžių kalimas tankiausiai buvo bergždžias arba ant nieko išeidavo. Ką jis per žiemą keliatą dešimtų žo-

džių svetimos kalbos iškalė, tą per vasarą užmiršo. Uždavinys kiekvienos pradinės mokyklos turi būti tas, kad vaikas mokykloje išmoktu rašyti, skaityti, rokundus vesti, kad šiek-tiek apsipažintu su geogra-pija arba istorija bent savo krašto, kad įgytu šioki-toki supratimą apie kitas mokslo šakas, kad paskui išėjęs iš mokyklos galėtu skaityti kningas, laikraščius, šviesti savo protą ir tobulinti savo širdį. O tą už-davinį jis tegalės pasiekti tiktai savo **prigimtoje** arba motynos kalboje. Pas mus iki-šiol vis buvo atbulai: apšvietimą mums norėjo duoti svetimoje kalboje. Žinoma, iš to nieks išėjo. Nevienas tai, užbaigęs ko-kią-nors „narodną“ arba „prichodską“ mokyklą, už keliatą metų užmiršo savo visą „mokslą“ ir pavirto į toki-pat tamsuolį, kaip visai butu mokyklos nelan-kęs. Kningų arba laikraščių rusiškoje kalboje jis ne-skaitė, savo neturėjo, na, ir pavirto į „analfabetą“. Gerai žinome, kad mokykla žmogui ant viso am-žiaus mokslo negali suteikti. Žmogus gali pabaigti visuaugščiausias mokyklas, bet, jeigut jis užbaigęs mokyklas, **patsai** toliaus nesilavins arba nieko ne-skaitys, tai greitai tą mokslą, kurį jis mokykloje įgijo, užmirš ir pavirš į „nemokintą“. Mokykla žmogui su-teikia tiktai pradinį mokslą, kad jis išėjęs iš mokyk-los paskui patsai galėtu lavinties. Musų pradinės mokyklos iki-šiol mūsų vaikams nesuteikė to pradi-nio mokslo, kad vaikai išėję iš mokyklos butu galėję patį lavinties. Bet dabar, įvedus į mūsų mokyklas išguldytą lietuviškos kalbos, reikia vilties, kad mūsų mokyklos bus naudingesnės. Juk kiekvienam bus geriaus ir maloniaus mokinties savo prigimtoje kal-boje, kaip svetimoje. Svetimų kalbų mokėjimas yra teip-pat naudingas ir reikalingas, bet pažinti ir gerai išmokti turime savo prigimtą kalbą. Žmogus kuo daugiau kalbų moka, tuo jam geriaus, bet visupir-mu jis turi gerai išmokti ir pažinti savo motynos kalbą. Kas savo motynos kalbą niekina arba jos iš-sizada, tas yra kvailas žmogus. O kiek šiandieną

lietuvių, išsižadėję savo prigimtos kalbos, vartoja koki tai lenkiškai-rusišką mišinį, kurio nieks suprasti negali! Tai vis reiškia mūsų lietuvių kvailybę ir tamsybę. Iš to, žinoma, nėra ko stebėtis, deltokad mes, savo mokyklų neturėdami, ilgą laiką tunojome tamsybėje. Mūsų žmonių visas mokslas prasidėjo ir pasibaigė iki šiol ant maldakningės. Mišių maldos ir pora litanijų, o daugiau nė iš vietos... Tą mokslą savo kudikiams daugiausiai tai suteikė mūsų garbės vertos pačios motynėlės ilgais žiemos vakarais pas pečių atsisedusios prie ratelio (kalvarato) vilnas arba nuošukas verpdamos. Bet jau laikas butu mūsų garbingas motynėles nuo mokytojų priedermių paliuosuoti, o vaikučiams mokyklas įžengti. Daug mums reikės mokyklų, bet užtat vaikučiams bus jos naudingesnės. Turime jau nemaž knygų ir laikraščių, galime skaityti, bet visupirmu reikia **išsimokinti** skaityti. O kame mes išmoksime skaityti ir rašyti, jeigu ne mokykloje? Visos pasaulės apšviestos tautos, kame tiktai susispiečia į kuopą, visupirmu rengia bažnyčią, o paskui mokyklą. Ir pas mus, teisybė, „Dievo garbės“ nestokuoja, bet pas bažnyčių tankiausiai buvo rengama... karčiama, o apie mokyklos įrengimą nieks nei sapnuoti nesapnavo. Teisybė, mes gyvenome ilgus metus įpatingose ir atskirose aplinkybėse, kurios trukdė mums mokslą ir dvasišką išsilavinimą. Bet tos aplinkybės, rodos, jau greit persimainys į geresnę pusę. Galėsime mokintis ir šviesties **lietuviškai**.

Mokykla yra netiktai mokslo ir apšvietimo vieta, bet yra teip-pat dvasiško ir doriško išsilavinimo vieta. Kiekvienas žmogus, sakome, iš prigimimo yra palinkęs ant pikto. Tėvai, auklėdami savo vaikus, turi jų piktus norus arba palinkimus naikinti, o į jų vietą skiepyti visokias dorybes arba **gerus** palinkimus. Tas pats auklėjimo uždavinys yra ir mokyklos. Vaikai pas savo tėvų visados negali būti, bet turi mokintis mokykloje. Mokytojai savo mokinius mokina netiktai rašyti, skaityti, bet turi juos drausti nuo pikto, o mokinti gero. Mokykla netiktai šviečia vaiko protą, bet auklėja ir jo širdį, kurioje sėdi visoki pikti norai ir palinkimai. Visugeriausias vaistas prašalinimui žmogaus piktų norų arba palinkimų yra tai — tikėjimo arba religijos mokslas. Tą religijos mokslą pradeda jau vaikams išguldinėti mokykloje. Tais mokslas vaikui parodo jo gyvenimo tikslą ant šio sviėto. Kuo vaikas tą mokslą geriaus pažins ir pritaikins prie savo gyvenimo, tuo jis bus geresnis ir doresnis. Išguldymas tikėjimo mokslo mūsų mokyklose iki-šiol buvo svetimoje kalboje. Poterius, prisakymus ir pamatines tikėjimo tiesas motyna savo vaiką išmokino lietuviškai, o į mokyklą atėjęs vaikas tas pačias tikėjimo tiesas turėjo iškalti svetimoje jam visai nesuprantamoje kalboje. Kiekvienas gali suprasti, koki sunkumą turėjo mūsų vaikai mokykloje, kad jiems reikėjo iškalti visai nesupranta-

moje kalboje, padėkime „Tėve mūsų“ arba „Tikiu į Dievą Tėvą“. Tų poterių svetimoje kalboje iškaltų, žinoma, jie niekad nekalbėjo, bet jie buvo reikalingi žinoti teip sau „politikos“ dėlei. Dabar tas viskas jau praėjo, ir, rodos, nebesugrįžtinai: tikėjimo mokslas dabar jau pradinėse mokyklose yra visur išguldomas lietuviškoje kalboje.

Kauno gubernijoje kur-ne-kur jau yra skiriami valdžios į pradinių mokyklų mokytojus lietuviai-katalikai, užbaigę Veiverių (Suvalkų gub.) mokytojų seminariją. Kaip girdėti, po vakacijų atsivers duris lietuviams-katalikams ir Panevėžio mokytojų seminarijos, į kurią iki-šiol tepriimdavo mokintis tiktai vien rusus-stačiatikius. O mokytojų-lietuvių mums reikės labai daug. Žmonės, kuomet pamatys naudingumą lietuviškų mokyklų su lietuviais-mokytojais, daug vietose patį pareikalas įrengimo naujų mokyklų. Reikia vilties, kad mokyklų skaitlius laikui bėgant pasididins trejopai-ketveriopai. Dabar lietuviai-mokytojai Kauno gub. yra skiriami į antrininkus t. y. už antrą mokytoją. Bet du mokytojų žmonės nevisur tegalės užlaikyti, tas labai apsunkintu valščionis. Nedidelėms mokykloms pakaktu vieno lietuviomokytojaus.

Dėdė Atanasas.

ŽEMAIČIŲ KALVARIJA.

Apsidžiaugę duota mums tikėjimo ir iškilmingų Bažnyčios apeigų atlikimo laisve ir noriai atsiliepdami ant p. Vait. paraginimo (žiurėk „Nedėld. Skait.“ № 22 straipsnį „Apie procesijas“), mes, Kalvarijos kunigai, meiliai užprašome aplinkinius gerbiamuosius kunigėlius ir visos vyskupijos katalikus iškilmingai atlikti šimet keleivystę Žemaičių Kalvarijon, teip vadinamos „**Didžiosios Kalvarijos**“ laike. Tokiu budu mes norime atnaujinti gražų ir dievobaimingą mūsų katalikų paprotį, įvestą XVI amžije, o panaikintą jau pirm 143 metų. Vienkart pranešame visiems, jog, gavę žinią apie ateinančią jau iškilmingoje procesijoje, vadovaujant kunigui, kokią nors žmonių minią (kompaniją), tuojaus išeisime iškilmingai ją pasitiktų už miestelio. Reikia dar pridėti, kad šimet „Didžioji Kalvarija“, su visiškais atlaisdais kasdieną, prasidės liepos 1 d. vakare, o baigsis liepos 12 d. Iškilmingiaus bus apvaikščiojamos liepos 7, 8, 9, 10 ir 11 dienos, iškilmingiausioji-gi procesija su Šv. Kryžiaus relikvija po kalnus senobišku budu bus daroma šimet liepos 9 (devintą) dieną, arba antrąją to mėnesio nedėlią.

Geresniam visų paraginimui lankyti Kalvariją aprašysime čia (ž. vysk. Valanč. „Žemaičių Vyskupystė“) koku budu seniaus buvo atliekamos mūsų žmonių **keleivystės Kalvarijon**.

Domininkonams tebygvenant Kalvarijoje daug skaitlingesnės, negu dabar, žmonių minios ją lanky-

davo; ypač „Didžiosios Kalvarijos“ laike kasdieną susirinkdavo žmonių po 20—30 tukstančių, o kunigų su klierikais po 50 ir daugiau. Atkeliavdavo tuokart katalikai netik iš visos Žemaitijos ir Augštaitijos, bet dagi iš Kuršo ir Prūsų, o visi jie eidavo arba norėdami gauti šioje stebuklingoje vietoje daugybę malonių nuo savo geriausios Motinos, arba trokšdami padėkavoti Jai už suteiktas jau mylistas.

Ypač žemaičiai teip mėgsta eiti į „Didžiąją Kalvariją“, jog nekartą seimyna išsilygsta sau nuo samdytojų keletą liusių dienų tame laike, kad galėtų aplankyti tą šventą vietą, nės kiekvienas žemaitis laiko savo pareiga bent kartą amžiję pagarbinti Kalvarijoje **stebuklais garsingą Šv. Mariją** ir apeiti **Kristaus Kančios takus**. Tokį žmonių prisirišimą prie „Didžiosios Kalvarijos“ matydamas Žemaičių vysk. Ant. Tiškevyčius 1748 m. įsakė klebonoms: Mosėdžio, Skuodo, Palangos, Gargždų, Kartenos, Salantų, Žagarės, Akmenės, Papilio, Kuršėnų, Šaukėnų ir visiems arčiaus Kalvarijos gyvenantiems kasmet vaikščioti į „Didžiąją Kalvariją“ su savo parapijomis. Geresniam paraginimui vyskupas parėdė, kad, nors vieną kartą ten neatėjęs koksai klebonas, mokėtų dominikonams 50 timpų (apie 9 rub.) bausmės. Todėl paklusni klebonai, surinkę paskirtą dieną po būrį parapijiečių *) su bugnais, patriubočiais, paparčiais (veliavomis), atorėliais ir su visa bažnyčios iškilme keliavdavo Kalvarijon. Paparčius nešdavo raiti stipri vyrai.

Dominikonai, pajutę bent kokią parapiją atkeliaujant, išeidavo už miestelio iškilmingai ją pasitiktų. Įeinant procesijai į miestelį, jaunikaičiai virpino paparčius, mušė į bugnus, putė į patriubočius ir šaudė iš šaudyklių, o senesnieji su motriškėmis atsispidami giedojo ir šaukė.

Kiekvienas klebonas, užtrukęs keletą dienų Kalvarijoje ta pačia eile su savaisiais grįžo namon; pareję visi į savo bažnyčią ir pagarbinę Dievą už suteiktą kelionę sveikata, eidavo namon.

Bet neilgai tvėrė toksai keliavimo Kalvarijon budas. Žinoma, nėra tokio dievobaimingo darbo, kurio žmonės neapverstų ant pikto. Tas pats atsitiko ir su šventomis kelevystėmis. Tolyimų nuo Kalvarijos parapijų žmonės, neįstengdami (negalėdami) vieną dieną nueiti į vietą, paprastai nakvodavo prie karčiamų arba miškuose, todėl kartais apsigerdavo ir daug pikto padarydavo (paleistuvystę). Jaunikaičiai, norėdami padaryti didesnę trenksmą įdriso šaudyti dagi bažnyčioje. Visą tą ištiręs 1763 m. vysk. Lopacinskis visiškai užgynė panašiu budu keliauti į atlaidus, kas ir buvo ligšiol užlaikoma.

Pagalios naudinga bus čia trumpai priminti Kalvarijos miestelio, bažnyčios, ir vienuolyno (klošto-rio) **istoriją**.

*) Kunigai atkalbėdavo iš „Rituale“ maldas už kelevius („benedictio peregrinorum ad loca sancta“) ir pašlakstydavo šv. vandenių, o žmones atlikdavo išpažintį ir klausydavo šv. Mišių už kelevius.

Vietoje, kur dabar stovi Kalvarijos miestelis, stovėjo senuose laikuose prie mūsų vyskupų priklausantis sodžius, vadinamas „Gardais“. Stovėjo jame bažnytėlė, kaipo Alsėdžių pilija ir gyveno prie jos vienas kunigas. 1636 m. vysk. Jurgis Tiškevyčius pertaisė tą piliją į parapijos bažnyčią ir jos užvaizdą 1637 m. pavadė Šv. Domininko vienuoliams (zokoninkams), pastatęs jiems naują medinę bažnyčią ir vienuolyną. Be to užrasė vienuolynui vyskupas apie 100 dešimtinių žemės, pievas ir Alsėdžių maluną.

Paskiaus Gardų kalnuose vyskupas įsteigė „Kalvariją“ arba 19 koplyčių Kelių Kryžiaus savo lėšomis; tų koplyčių tarpus patsai išmastavo, kad būtų jie tokie, kokie yra Jerolimijos koplyčių tarpe; pirmągi kartą eidamas (vietomis dagi keliais ėjo) tuos Kryžiaus kelius, pabarstė juos parvežta iš Palestinos šventa žeme. Tos priežasties dėlei ir patsai miestelis pradėjo vadintis **Kalvarija**.

1648 m. gavęs Liubline nemažą Šv. Kryžiaus dalį vysk. Jurgis, aptaisęs ją į didį sidabrinį relikviorijų, dovanojo ją Kalvarijos bažnyčiai. (Tą pačią šv. Relikviją dabar neša kunigas procesijose po kalnus).

Bet nevien tik tai minėtais daiktai garsi yra Kalvarija. Daugiausiai žinoma yra ji savo stebuklinguoju Paveikslu Šv. Marijos P., kursai čia tilpsta nuo 1640 m. Tą Paveikslą pervežė iš Rymo dominikonas Pugačevskis. Užkabintų ant jo auksinių ir sidabrinų dovanų daugybė liudija mums iškalbingai kiek malonių ta Dievo Motina suteikė vargstantiems ant šios ašarų pakalnės savo vaikams.

1644 m. prie vienuolyno liko įsteigta parapijinė **mokykla**, kurioje mokino patį vienuoliai. 1803 m. toji mokykla liko pakelta vyriausybės į 4-klasinę mokyklą, o 1818 m. net į 6-klasinę gimnaziją, kurią lankydavo kartais lig 300 vaikų. Netrukus-gi po nelaimingo pirmojo lenkų maišto, t. y. 1836 m., toji gimnazija amžinai liko panaikinta. Jos-gi mokytojų, dominikonų, **vienuolynas** liko uždarytos 1889 m., išvežus vienuolius į Agloną (Vytebsko gub.). Vysk.-gi Tiškevyčiaus užrašyti vienuolynui turtai pateko Surdegio (Vilk. pav.) stačiatikių vienuolynui. Teip žemaičiai buvo numyleję savo dominikonus, jog nė ligšiol negali nuo jų nuprasti, todėl dar pernai į ministrų komitetą siuntė peticiją su 782 parašais, melzdami sugrąžinti jiems vienuolyną ir jo turtus. Bet, užėjus žinomiems sumišimams, jokio atsakymo negavo.

Dabartinė didi muro **bažnyčia** pradėta statyti 1783 m., o užbaigta 1823 m. Buvo joje 12 altorių, kurie 1896 m. vienkart su bažnyčia sudėgė. Dabar atstatyta bažnyčia turi ilgio iš lauko pusės apie 24 sieks, o platumo 14 s. Bokštų gi augštumas siekia 23 sieksnių. Bažnyčios viduje yra 10 altorių ir 4 vyskupų-geradarių paveikslai. Bet daug dar ko truksta tos garsios bažn. pagražinimui.

(Kas norės plačiau pasiskaityti apie Kalvariją, liepos mėn. galės gauti tenpat knygelę su paveikslais),

Kun. A. Ragažinskas.

Keliatas žodžių apie Salezijonų Draugiją.

Dievo apveizda siunčia laikas nuo laiko žmones tikru pašaukimu kurie vien tik pasišventę dėl išgelbėjimo dušių, rodytu Bažnyčios šventos sunums tiesų kelią—kelią išganymo. Kaip anuokart šv. Pranciškus iš Assiziaus buvo Dievo leistas dėl prilaikymo griuvančių Bažnyčios pamatų, taip pirm kelių dešimtų metų dievobaimingas kunigas Jonas Bosko pradėjo didelį darbą išauginimo jaunumenės krikščioniškai. Tas vyras rupindamasis apie artimo gerą, o matydamas blogas dabartinių laikų sąlygas, pradėjo rinkti neturtingiausius ir labiau apleistus gatvės vaikus ir mokinti juos tikėjimo dalykų arba kokių amatų, kad tik užlaikyti nuo paklydimo ir išmokinti krikščioniško gyvenimo. Praplatinęs savo pagirtiną darbą, įkurė 1870 metais draugiją, skirdamas jai už patroną, šv. Pranciškų Salėžą. Nauja draugija pražydo ir išsiplatino taip didžiai ir skubei, jog trumpu laiku jos sąnariai pasklido po plačią pasaulę, sėdami dorybes sėklą į mažiukėliu širdis ir nešdami Evangelijos šv. šviesą tarp pagonių. Musų dienose matome kunigus Salezijonus apaštolais Patagonijoje, pažįsta juos Negrai ir Aprikos pustinės, priima taip-gi kun. Bosko sunus Kinai ir kitos stabmeldiškos šalys Azijos. Nėra šalies krikščioniškoje Europoj, kur Salezijonai neturėtų nors kelias mokyklas, arba namus isteigtus mokinti amatams. Kaip antai turi Lenkai du neseni isteigtu namu Oświecime ir Daszavo (Galicijoje); bet dabar gal po tikėjimo išpažinimo laisvės paveikslu, atsiras koks ir šiauryje. Kaip naudingos butu Lietuvoje tokios mokyklos jaunumenei laivinti į teisius Tėvynės ukesus ir ištikimus Bažnyčios šventos sunus Apšvietimas ir dievobaimingas išauklėjimas jaunumenės turi būti didžiausiu musų troškimu: viltis musų—tikyba šventa ir mokslas. Vistatai gerai žino ir supranta visi tie, kurie rupinasi apie gera Bažnyčios šventos ir tautos. O, kad Dievas duotu taip-gi musų Tėvynėje pažint išganingus vaisius garsaus darbo kun. Bosko, kad pasišventimas ir darbštumas jo sunų sušelpu nors kiek musų krašte Bažnyčią šv. ir musų nuvargusią tautą dabartiniuose apverktiniuose laikuose! Jorejos mokykla (prov. Torino Italijoje) yra įsteigta jaunumenei paaugusiai, ant labai prieinamų istatymų, mažo kašto. Pertai kitas ar budamas per senas į kliasas pas mus ar neturėdamas tiek išteklių, gali pasinaudoti aplinkybe, kokia jam suteikia šita mokykla savo pašaukimui pasiekti—Dievo tarnavimui pasišvesti. Tapęs kunigu kurs jaučia pašaukimą keliauti į missiją, proga jam yra duota. Prie priėjimo yra reikalaujamas mokslas kaimo pradedamosios mokyklos.

Jorejos mokykloje mokinasi itališkos, lotyniškos ir lenkiškos kalbos, mokintumemes taip-gi lietuviškos tėviškos kalbos, bet mus lietuvių da mažai yr, ale toliau ir mes pradesime mokintis savo kalbos ir literatūros*).

Gal tie keli žodžiai paragins nevieną iš mano jaunų tautiečių atsiduoti dvasiškajam mokslui.

„Dirva didelė, bet darbininkų stokuoja“...

Vincas Kubilius,

Salezijonų mokyklos mokslais.

Gegužio 31 diena 1906 m.

Adresas: Italia—Piemonte. Collegio Salesiano in Jorea.

Žinios iš Lietuvos

Kaunas. 13 birželio atvyko Kaunan apsigyventinai Peterburgo Dvasiškos Akademijos profesorius kunigas Aleksandras Dombrauskis. Tai yra visai Lietuvai žinomas mokslavysis, poeta (dainius), lietuvių kalbos žinovas. Nemažai knygų jau yra parašęs. Ligšiolai jis galėjo rašyti tik liuosu nuo darbo laiku. Bet dabar jis tyčia atsisakė nuo augštos vietos, kad tik daugiau turētu laiko knygų rašymui. Čia, Kaune, jis bus šv. Kazimėro draugijos direktorium: kurias tik knygas ta draugija išleis, visos bus jo peržiurėtos, pertaisytos.

Šauliai. 1 birželio atsilaike iškilminga Dievo Kuno procesija, kurioje dalyvavo aplink 15 tukstančių žmonių. Tvarka užsilaike kuopuikiais. Vienas altorius buvo pataisytas ant šventoriaus, o 3—ant miesto gatvių. Namai buvo išpuosti žolėmis, vainikais ir žiedais, gatvės pabarstytos smiltimis ir ajerais. Oras buvo saulėtas. Prie procesijos prisidėjo mokiniai ir darbininkai. Besimeldžiančiųjų veidai buvo linksmi—visi džiaugėsi, kad pranyko prispaudimas, per 40 metų užginęs procesijas ant gatvių. Iškilmingai skambėjo giesmės „Prieš taip didį Sakramentą“, „Garbė ir šlovė“, „Baisingiausio Majestoto Pone“, „Dieve gerybė“, atliktos giedotojų lietuviškai. Procesija galima vadinti tikrai grandioziška, ir išpudis jos padarytas ilgai pasiliks regėtojų dušioje.

Nepaprastas atsitikimas.

Tauraginiai (Ežerenų pav.). Birželio iš pirmo į antrą naktį Tirviškų sodžiuje mergaitė Elžbieta Vapsvaitė amžiaus 20 metų išvedė savo tėvo arklius nakties paganytų. Vidurnaktį apie pirmą valandą, kada Elžbieta miegojo, pajuto kad kas užgulė ją. Nubudusi paregėjo žmogų su peiliu rankoje užgulusį, kurs tuojaus pradėjo Elžbietą pjauti į gerklę, bet mergaitė buvo gana dikta, ir nesidave taip lengvei nukant.

*) Salezijonų mokyklose, kur mokina įvairių amatų už mokslą ir užlaikymą paprastai nieko nemokama. Gimnazijoje, arba kolegijoje, mokasi metams po 100 rublių mokslui ir užlaikymui, o neturtingieji ir čionai nieko nemoka, J Baltrušatis.

kinti, todėl paliko visi pirštai, delnai jos supjaustyti iki kaulų, nagos nupjaustytos teip jog baisu ir žiurėti. Gerklėje trys skylės stačiu peiliu baisei pradurtos, bet ant laimės dar vargšė gali kalbėti aiškei. Supjaustytas teipogi veidas visas, vietomis nėt mėsos šmoteliai išpjauti, apatinė lupa į kelius daiktus kiaurai perpjauta, teip jog vietomis atkritę šmoteliai kaba.

Supjaustytas lygei ir kaklas—iš viršaus pusės rodos penkios didelės ronos iki kaului.

Ant galo piktadaris, tur but, dar abejodamas apie tikrą papjovimą, akmeniu kelis sykius daužęs į galvą, ir ten skyles pramuštos; ir už kojų patįsėjęs pametė ir nuėjo. Nelaiminga mergaitė išgulėjo nuo pusnakties iki devyntai ryto, tad ją rado namiškiai vos gyvą. Parnešę į namus parvežė felčerių (nes gydytojus čė apylinkėje nėra) ir kunigą. Nelaiminga tebėr pilnu protu, bet ar gyvens toliaus, sunku nusprenti, o kad ir gyvens, tai jau vargšė bus nelaiminga par visą amžią.

Kas buvo to kaltininku, niekas iki šiolei negali nuspėti.

Pagal pasakojimo pačios sužeistosios,—buvęs maskolis su barzda didele ir pailgo veido, bet aną jo nepažinusi pirma.

Kas jis buvo, vienog pagal nurokavimo, buvo tai netolimas, kurs gerai žinojo, kame gulės nakties, terp kalnų, ne prie kelio. Jau atgal keliatas dienų, tėvui tos mergaitės arklį pašavo, bet teipogi niekas nežino, kas tai padarė.

Noriu čė, mieli skaitytojai, nuo savęs pridėti keliatą žodžių mergaitėms ir tėvams.

Jau teko man ne kartą girdėti, kaip tai atsitiko ten tas, o ten tas su jaunomis mergaitėmis johančiomis nakties su arkliais, Arklius ganyti naktį lauke, krumuose tai ne mergaičių darbas. Mergaitė kiekviena nakties laike turi būti troboje po tėvo, motinos arba gaspadorių priežiuros, o ne naktinės vaikščioti.

Tauragnietis.

Triškiai (Kauno gub. Telš. pav.). Naktį iš 4 į 5 birželio iš Triškių bažnyčios pavogė monstranciją. Nužvelgiama vienas miestelėnas, kurs jau suimtas, išgabentas į Kuršėnus pas asesorių; išten ketinama siųsti pas Papilės tyrinėtoji.

K. Gr.

Žemaičių Kalvarija. Birž. 5 d. Cedrono upelyje, besimaudydami jo tvenkinyje, nuskendo vienkart du Jono Rato iš Rotinėnų sunu: vienas turėjo 16 m., o antras 13. Jų tėvai neseniai persikėlė gyventi į vietinį vandenio maluną, kur juos ir sutiko toji nelaimė.

Kun. A. R.

Raguva. (Ukmerg. pav.). 3 birželio mėnesio dienoje Raguvos bažnyčioje buvo pirmoji vaikų komunija. Dėl didesnės tojo atsitikimo iškilmės buvo užlaikytos nekuriuos apeigos. Teip, vakai atlikę iš vakaro išpažintį ant rytojaus apie devintą ryto valandą berniukai apsiredę lelijavomis bliuzomis ir prie dešini-

niojo peties prisegtomis baltomis kokardėlėmis ir mergaitės visos baltais rubais apsirėdžiusios ir pardešiniję petį lelijavą kaspinę permetusios ir kitu kaspino pirmojo galu susijuosusios iš kairiosios šalies prijuosiusos ir rutų vainikelį ant galvos prisiseigusios, visi po vaiškinę žvakę rankoje nešini, pradėjo rinkties ant šventoriaus. Buvo vaikų išviso 79, berniukų 44 ir mergaičių 35. Prie sustojusiųjų ant šventoriaus vaikų atsistojo ir brostvininkai su kryžiumi, liktarnėmis ir karunėlėmis ir laukė visi kunigo išeinant jų sutiktų. Netrukus, išėjo ir kunigas kapa apsirėdęs, apšlakstė visus vaikus švęstu vandenimi, tuomi primindamas jiems, jog jie eidami į tokį šventą pokilį, ant kurio šiandieną Bažnyčia juos kviečia, privalo būti apsiplovę nuo savo nusidėjimų, privalo būti nekalti, šventi. Inteinant bažnyčion, čia choras, vardan Bažnyčios kviesdamas vaikus garbintu Viešpaties, kurs žmogų teip menką ir pavargusį išaukština ir sodina su „kunigaikščiais žmoniu savo“, užgiedojo psalmą: „Garbinkite, vaikai, Viešpatį“. Kad tikrai tie mažuteliai teip butų nekalti ir prisiruošę vertai sedėti prie Dievo stalo ir taja Aniuoliška Duona pasisotinti atgėdojus „Ateik, Dvase Sutvertoja“ buvo už vaikus laikomos mišios. Malonu buvo žiurėti, kaip per mišias vaikai, parpuolę su nusižeminimu ant kelių prieš Dievo Majestotą, meldės. Jų susigraudenimas, maldos ir žvake žibantiji kiekvieno vaiko rankoje parodė, jog jų mintis užsijėmusios svarbiu dalyku. Suprato gerai jie savo nevertumą prisiartinti prie savo Dievo ir Išganytojaus, bet klausydami Jo balso: „Eikite prie Manęs, kurie vargstate ir apsunskinti esate“, su tikėjimu, meile ir viltimi artinos prie Dievo stalo. Šitai ant ranku kunigo atsigrįžusio į žmones prieš dalinimą su svenčiausiu sakramentu vaikai išvydo Išganytoją ir su pasistebėjimu ir dvasišku džiaugsmu sušuko visi: „Šitai Avinelis Dievo“... bet tuojaus atsiminę ant savo nevertumą priimti tokį svetį į širdį savo su uusižeminimu mušdamies į krutinę prašnekėjo toliaus: „Viešpatie, ne esmu vertas, idant inteitumei po pridengimo kuno mano, bet tik ištark žodį, o bus išganyta dušia mano“, ir su priederančiu padorumu ir nusižeminimu prijėmė Viešpatį Dievą į savo širdį. Po mišių kunigas priminęs vaikams ir vaikų tėvams apie tos dienos atsitikimą ir pasakęs, kokios tolesniame gyvenime jų yra priedermės, vaikus visus įrašė rožančiaus, škaplėrių ir blaivybės brolijosna. Po visam vaikai gavę mažą dovanelę, kaipo pagyrimą už gerą išmokimą katekizmo, su tėvais linksmi namon parėjo.

Prie tos progos gerai yra čia dar priminti kaip čia vaikų katekizacija vedama yra. O teip yra: iš rudens suveda vaikus bažnyčion, juos visus kunigas surašo tam paskirton knygelėn. Užrašo vaiko vardą, pavardę, tėvo vardą, kiek vaikas turi metų, ar moka skaityti, ar eina išpažintin, kaip poteriūs kalba: ar lietuviškai ar lenkiškai, ir iš kokio sodžiaus. Iš ru-

dens keliatą kartų suveina vaikai bažnyčion ant katekizmo. Esti viena diena ant nedėlios paskirta dėl lietuviškai kalbančių vaikų ir viena diena dėl lenkiškai kalbančių. Prasadėjus-gi kalendai vaikus moko namie ar patįs namiškiai arba pasamdo tuomi užsimančią ypėtą ir teip mocos vaikai per žiemą. Pavašaryje vėl pradeda vaikščioti vaikai bažnyčion ant katekizmo. Kurie gabesni ir greičiaus išmoksta katekizmą tie leidžiami esti prie išpažinties. Nekurie vaikai esti jau keliatą kartų prieš komuniją išpažinties priėję. Čia vaikai lietuviškai ir lenkiskai kalbantieji mocos iš Piliokaucko katekizmo. Dabar jau visi yra su tuomi katekizmu gerai supratę, nes jau yra dešimtis metų, kaip čia tokia katekizacija tapo įvesta.

Žemuoję.

Biržiai. Musų mēstelyjė žada buti po vakacijų dvi nauji mokykli: vieną žada įkurti. J. M. P. Grapas Tyškevyčius berniukams—keturių kliašų o antrąją p. Ona Januševyčiūtė—mergaitėms. Pasikels tatai ir musų apygardą. Duok Dieve sveikatos tiems, kurie apie mus tesirupina.

Kaunas. 15 birželio rytmetį perkunija du kartu mušė į ketvirtosios parapijinės mokyklos butą ant Miškų gatvės Katchė's namuose. Žaibų kamuolys įlėkė mokytojaus Koltovski'o kambarin. Suskaldė 2 gegni, pramušė lubas, bet žmonėms nieko nedarė. 16 vakare apie 8 valandą Kauną aplankė smarkiausias debesys su perkunija. Per pus-antros valandos be pertrukio girdėjosi smarkiausi perkunijos trenkimai. Žaibas įkrito į L. Šterno namus ant naujosios gatvės. Besėdį prie stalo Šternienė ir 10 metų sunus buvo pritrenkti ir apaipę, bet daktaras Švarc umai padavė pagalbą. Lietus buvo teip gausus, juog užtvindė Mikalojaus prospektą, Vilniaus gatvę ir kairias pakraštines gatvės; kaikur vadens buvo į pusę masto; vandens pribėgo vietomis į ruisis ir žemasias gyvenamas.

Iš Žemaičių Vyskupystės.

12 birželio mėnesio dienoje buvo antrieji egzaminai norintiems įstoti į seminariją. Egzaminą išdavė šios ypatos:

1. Augustinavyčius Ignatas, 2. Bardžius Juozapas, 3. Butrimas Stanislovas, 4. Griganavyčius Vaclavas, 5. Gegvickis Jonas, 6. Dundulis Domininkas, 7. Duchauskis Ladislovas, 8. Kryžanauskis Povilas, 9. Klikno Povilas, 10. Kairys Ladislovas, 11. Lovčyk Mikolas. 12. Petronaitis Augustinas, 13. Povilonis Stanislovas, 14. Ruškis Juozapas, 15. Tamulevyčius Stanislovas, 16. Turonok Ignatas, 17. Chodorovyčius Miečislovas, 18. Šidlauskis Tamošius, 19. Stulginskis Pranciškus, 20. Vilutis Pranciškas, 21. Mieškauskis Anicetas, 22. Stonis Aniupras, 23. Telčinskis Aleksandras.

Balandžio mėnesyje išdavė egzaminą 15 įpatų.

Jo Mylistos Žemaičių Vyskupo surėdymu šikios įvyko kunigų permainos: kun. P. Gričius Kamajų kamendorius perkeltas į Triškių kamendorius, kun. Juozas Bublīs Triškių kam. į Lėpojaus kam., kun. Nikodimas Raštutis Podbiržio kam. į Pakrojų kam. vieton kun. Jakuškos, kun. Juozas Šnapštis Akmenės kam. į Podbiržį kam., kun. Boleslovas Vėgėlė Radviliškio kam. ir kun. Simonas Zyžys Užvenčio kam. vienas kito vieton.

Žinios iš visos Rusijos.

DUMA.

Dumos posėdis 9 birželio.

Andai Duma buvo užklauseri ministerijos dėl H. Markovskio nuteisto Ringoje mirtin. Ant to Duma apturėjo atsakymą, ta byla esanti perduota ministerių pirmininkui. Finansų ministeris padavė Dumai projektą apie „amžinojo činšo“ mokestis.

Per visą posėdį Duma svarstė vakarykščiai girdėtas ministerių kalbas.

At. *Romašvili* (nuo Kaukazo) aštriai kritikuoja Rusijos tvarką... „Teismo ministerio visai nėra, jį prarijo vidaus dalykų ministerija. Pas musų nėra teismo, nėra įstatymų, o yra tik policijos įstatymai. Rasit jūs mįslyjate, kad policijos įstatymai tik policijoje? Nebebuve! bet jie teisme, jie cerkvėje. Policijos įstatymai ten svarbesni už Evangeliją... Teip pas musų, Rusijoje, viską praryjo ministerija... Pas musų nėra teismo—jį praryjo policijos įstatymai, nėra cerkvės, nėra mokyklos, viską prarijo vidaus dalykų ministerija... prarijo Rusijos gyventojų protą ir garbę, nuskindo cerkvę, nuskindo viskas... Vakar ministeris sakė, skerdynių daugiau nebebusi. Jis tuom prisipažino, kad vyriausybė rengianti skerdynes, turto plėšimus ir tt. Žmonių vardu sakau, kad jie (ministeriai) tuojau aplaistu vietas ir užleistu jas tiems, kurie bus žmonių išrinkti.

At. *Aleksinski* pataria Dumai, dėl tvarkos užlaikymo valstybėje, kreipties į Carą ir išgauti ministerių atsistatydinimą.

At. *Fedčenko* aiškina, kad žydų mušimą išpildo praščioikai, juos lengva suerzinti ir prikalbėti prie muštynių, dėlto kad tamsūs. Bet reikią jiems duoti geras mokyklas, kur jie galētu apsišviesti, tai po 20 metų praščioikas pats gerai suprasiąs viską ir nebeklausysiąs jokių kurstymų.

Duma pripažino, reikią skubinau užklauseri ministerijos, kodėl policija išiveržė į atstovo Ulianov'o butą ir pareikalavo nuo jo parašo, kad jis niekur neišvažiuos. Pagal įstatymus, atstovas skaitosi įpata nepaliečiama per visą atstovybės laiką.

Pagaliaus Duma klausė skundų iš Latvių ir Estų krašto, kad kaikurie kareivių perdėtiniai reikalauja nuo gyventojų, idant lig 15 birželio įneštu po 3000 rub. štrafo.

Dumos posėdis 12 birželio.

Apskelbta sąrašas įpatų, išrinktų komissijon įstatymo apie visų lygybę prieš teisę projektui sustatyti.

Žemdarbio ministeris įnešė Dumon projektą apie praplatinimą ir pagerinimą valstiečių žemės valdymo. Komissija, tyrinėjanti neteisingus valdininkų pasielgimus, padavė Dumai daug užklauserimų, reikalaujančių nuo ministerijos išaiškinimo, kodėl teip dedasi, ir ar bus paduoti teisman saualės kaltininkai.

Kaukazo atstovai ilgai kalba, aprašydami visas baisybes, kokios įvyko tame krašte paskutiniaisiais metais, kaip Rusijos valdyba per 100 metų nežmonišškai skriaudė Kaukazą, kurs pirmiaus sulyg turtingumo skaitėsi ciesorybės „perlu“, o dabar paverstas yra į bado ir vargų šalį—vis tatau per valdininkų sauvalę, kurie užgrobė ir apsisavino turtingiausius žemės plotus.

Vidaus dalykų ministeris buvo užklaustas, kokiu būdu jis ketina pagelbėti badaujančiasias gubernijas. Šiandien jis duoda ant tato atsakymą. Praėjusioji badaujančiųjų pašalpa kaštavusi valdybai 73 milijonus rub., ateinančioms metams esą paskirta 300 tukstančių rub. Prigulėjusiems prie riausių valstiečiams nebuvusi duota pašalpa, bet jų šeimos tečiaus buvusios sušelptos. Šelpiamieji komitetai buvę persekiojami už platinimą maištingų nuomonių.

At. *Dolženkov*, „*bedjin*“, kunigaikštis *Lvov*, *Rodičev*, išrodinėjo valdybos klaidas, kuri nuo šelpimo prašalinusi visuomenę, pati vienok nemokėjo šelpti badaujančiųjų, daug piningų nuveję pro šalį. Badas juo tolyn juo smarkiaus kankinąs žmones, per didį suvaržymą žmonių žemės ukė nupuolusi ir garsingiausi pasaulyje Rusijos dirva baigianti virsti į pustynę.

Tiems pabaigus, ministeris vėl įžengė sakyklon užbaigtų savo kalbos ir paaiškintų, juog pašalpos projektas bus paduotas Dumai apsvarstyti ir išdirbti.

Dumos posėdis 13 birželio.

Svarstoma užklausimas dėl konfiskavimo daugių gazetų 7, 8, 9 ir 10 birželio.

At. *Bondirev* skundžiasi, kad juodašimčių atsišaukimus valdyba leidžia spauzdinti ir platinti, o tiesiakalbes gazetas dėl menko žodelio persekioja. Ir už kokias kaltis? Štai, viena gazeta atspaudė, p. Durnovo dvare (Poltavos gub.) dėl atsargos nuo užpuolimų valstiečių pakviesta 22 kazoku. Jiems moka po 30 rub. į mėnesį. Kazokai latravoja po visą apylinkę, užpuldinėdami ant nekaltų žmonių, o labiausiai ant moteriškųjų. Ir užtatau tos gazetos numerius liepė areštuoti. Kitoje gazetoje parašyta, kad Duma siunčia tris atstovus į Balstogę ištirtų, kas buvo kaltas dėl žydų žudynių, pridėta neprilanki valdybai nuomonė—ir užtatau tą Nė liepė suturėti.

At. *Kovalevski* gailystauja, kad šiandien labai opus redaktorių padėjimas, kuriuos už koki menkniekį gali, pagal laikines spaudos taisykles, beregint patraukti teisman.

At. *Siedelnikov* tokias spaudos taisykles vadina „žvėriškomis“.

Sekantieji kalbėtojai reikalavo spaudai pilnos laisvės, o laikraščiams—sąžinės, kad gryną tiesą rašytu.

Tolesniai, ilgai svarstyta užklausimus į ministeriją dėl beteisiskų pasielgimų nekurių valdininkų ir kazokų mobilizacijos.

Černigovo gubernijoje kareiviai degino valstiečių namus už prisidėjimą prie judėjimų. At. *Kuzmin-Karavajev* randa, kad toksai pasielgimas yra priešingas visiems įstatymams ir nei karės metu nėra leidžiamas.

At. *Rodičev* užmetinėja policijai sauvalę, kad Peterburge asesorius savu nusprendimu įkišo kalėjiman nekaltus žmones ir laikė ten 4—5 mėnesis.

At. *Sole* aiškina, kad mobilizacija 2 ir 3 eilios kazokų yra priešinga įstatymams dėlto, kad nebuvo apskelbtas tam tikras Viršiausis paliepinimas.

At. *Siedelnikov* sako: „Kazokas yra Caro ir Tėvynės tarnas. Negi vienam Carui, bet ir Tėvynei tarnauja, o čė Tėvynė par savo atstovus Dumoje reikalauja, kad kazokus paleistu nuo policijiškos tarnybos... Carą ir Tėvynę negalima pastatyti vienas prieš kitą. Caras yra pirmučiausias Tėvynės tarnas, todėl jis negali priversti tarnauti prieš Tėvynę.“

At. *Rodičev* išrodinėja, juog Rusijos pavaldinių kraujas, kuriuom susitėpė kazokai, nėra Viršiausiu paliepinimu pralietas. „Ciesorius negali daryti pikta. Nedorybė ir neteisybė, daromos Jo vardu, ne nuo Jo paeina... Nei pamįslyti negalima, kad tai Ciesorius nesuprastu, ko reikia žmonėms...“ (Sakytojas per ištisą bylą steigiasi atsakomybę už pralieta žmonių kraują ir skriaudas užkrauti ant valdininkų).

Nusprešta užklausti ministerijos: 1) Kodėl padaryta mobilizacija kazokų pulkų antrosios ir trečiosios eilės visuomenės tvarkai paturėti? 2) ar p. ministeriui žinoma, jog kazokams civiliškos valdžios uždeta policijiška tarnyba—fabrikoms ir dvaroms sergėti, o tai yra priešinga įstatymams? 3) Kokias priemones ir kuomet karės ministeris vartojo dėl paleidimo beteisiskai mobilizuotų kazokų pulkų?

Dar žinotinas atsitikimas. Ekaterinoslavo gubernijoje valstietis ant turgaus skaitė gazetą. Priėjo okolotočnas ir išveržė iš jo rankos gazetą. Žmonės todėl patrako. Pakvietata kazokai. Atsirado užmuštų ir sužeistų. Dėl to atsitikimo Duma ir-gi duoda užklausimą ministerijai.

Dumos posėdis 15 birželio.

Daugiausiai svarstyta užklausimas vidaus dalykų ministeriui dėl valstiečių sąjungos persekiojimo.

At. *Anikin* ilgoje biloje išaiškina valstiečių sąjungos kilmę. „Paskutiniaisiais dvejais, trejais metais geriaus man žinomoje gubernijoje—Saratovo valstiečių jaunumenė pradėjo vienyties į kuopas apšvietimo reikalais. Įkurė ukiškąją draugiją, platino apšvietimą, rengė skaityklas, šelpė padegėlius. Rodėsi, kasgi čia gali būti priešinga? Bet p. Stolipin, budamas tuomet Saratovo gubernatorium, kiteip nusprendė. Jis spaudė žemiečių viršininkus, viršaičius, kad išblaškytu tuos apšvietimo centrus. Veikėjai tapo areštuoti, sąjunga išblaškyta. Bet negalima pavergti žmonių sąžinės. Po manifesto 17 spalio 1905 m., kurs leidė žmonėms vienyties ir balsiai išreikšti savo reikalus, Saratovo gubernijos valstiečiai sumanė pasinaudoti ta teise. Viename miestelyje valstiečiai sustatė nusprendimą (prigovor). Ir kasgi? Atvyko tas pats Stolipin ir padarė bjaurią prievartą. Arestavo viršaitį, rėkė, liepė klaupties.“

Priespauda atsiėkė visus miestelius, iškur tik atsiliepė laisvės balsas. Nors valstiečių sąjunga nepardaug reikalavo, nedaugiau kaip žmonių laisvės partija (ka-detai). Tečiaus, ką mes regime? Stolipin rašo kunigaikščiui Dolgorukov'ui, kad žmonių laisvės partijos veikimas neraskliučiu, o valstiečių sąjungos veikėjai vargsta kalėjimuose. Kuomgi yra baidi ta sąjunga, kuom pavojinga? Dvarponiams leista jungties į kuopas, kodėl neleista valstiečiams teisingai ginti savo interesus?... Mus persekioja dėlto vien, kad mes valstiečiai...“

At. *Nedonoskov* sakosi girdėjęs popą Mireckį sakant: „Valstiečių sąjunga yra teisinga sąjunga, ir jeigu dabar Kristus butu ant žemės, ir Jis prigulėtu prie tos sąjungos“.

Kunigaikštis *Dolgorukov* sako: „ir aš prigulėjau prie valstiečių sąjungos, o jei manęs neareštavo, tai tik dėl mano augšto stono ir pažinčių.“

Žinios iš užrubežio.

Anglija. Neseniai Anglija buvo ketinusi siųsti savo laivyną į Kronštadtą (netoli nuo Peterburgo) kad par tat' sueiti su Rusija į bičiuolystę. Dabar Anglijos seimo (Dumos) sąnariai pradėjo apturėti iš Rusijos prašymus, kad jie pasirupintu, idant Anglija nesiųstu savo laivyno ir idant nepaturėtu par tat' Rusijos valdininkų. Vienas seimo sąnarys užklausė Anglijos užrubežinių veikalų sekretorių, ar jis

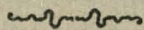
atreipė atidę ant tų prašymų. Sekretorius Grey atsakė, jog Anglijos laivyno apsilankymas Kronštade mažiausio neturės ryšio su Rusijos viduriniais veikalais. Tokie apsilankymai esą laikomi už paprasto lipšnumo išreiškimą.

Amerika. Amerikos Seimas nutarė įstatymą, jog ateiviai, persekiojami už tikėjimiškus ir politiškus dalykus, gali būti Amerikoje priimami, nors jie neturėtų kuo maitintis arba negalėtų darbo dirbti.

Berlinas. 14 birželio; čionai atsilaiškė didelis mitingas pirmininkaujant atstovui Sraderiui; mitingo tikslas buvo užprotestavimas prieš skerdynes Baltstogėje. Vienbalsiai tapo nutarta išreikšti pasigailėjimą nukentėjusiems,—o pasibaurėjimą tokių skerdynių įsteigėjams.

Mandžurija. Iš Londono praneša, buk Chinų valdyba paskyrusi Mandžurijos general-gubernatoriumi Juanšikaj. Činiečiai ketina turėti Mandžurijoje stipresnės politikos.

Egiptas. Čionai buvo pakėlę maištą parubežiniai arabai ir apgulę miestą Talodi. Majoras O'cornell su 350 Anglijos kareiviais ir 200 Sudaniečiais stiprai sumušė arabus, kurių krito 350 ir 130 pakliuvo nelaisvėn.

Kn. P. Jakubėnas ir jo Kaimynas Kalendorius—1906 metams.

Kn. P. Jakubėnas yra kalvynų arba, kaip prasti žmonės sako, bambyzų **pastoras**. Gyvena jis Biržiuose. Pasirašė ant to kalendoriaus, nežinia dėlko? ne **pastoras** P. Jakubėnas, bet **kn. t. y. kunigas** P. Jakubėnas. Matyti norėjo apsukti kam norint galvą. Neprivalo savintis sau katalikų kunigų vardą, geriaus vadintis taip, kaip jau nuo senų se-

novės visi vadina: **pastoru. senijoru. superintendentu** ir tt. —P. Jakubėno „Kaimynas Kalendorius“—atspaudintas Nirtaujoje—turi **įstabią** (diviną) išvaizdą ir **labai ipatingą** įtampą (turinį). Ir išties, ant Kaimyno **viršaus** stovi atmušta Biržių kalvynų-bambyzų kirkė (bažnyčia), apaugusi **sausais medžiais**; is keturių jos kerčių stovi pastatyti su kepurėmis, kaip žydai, **keturi** garsingiausi, visiems žinomi, šešiolikto amžiaus **revoliucionieriai**: Zvinglis, Liutėras, Kalvynas ir Melianktonas, tarsi **keturi** Kalvynų kirkės (bažnyčios) **šulai**. tarsi jie butu **didžiausi** Kalvynų tikėjimo **sargai, mokytojai. Evangelistai!** Įdomus P. Jakubėno sumezgimas. Gailu, kad patsai nepastatė savęs jų viduryje: gal dar butu gražiaus? Ne vienas tuomet pasakytu: žiurėk! ir P. Jakubėnas tarp keturių Evangelistų? Gėda girtis su tokiais vyrais; ar-gi jau išties P. Jakubėnas negalėjo išrasti Kalvynų kirkei (bažnyčiai) geresnių paveikslėlių? Ar-gi jau Kalvynų tikėjimas išties neturi savo tikrųjų Apaštalu? Evangelistų? Kam-gi savintis kitų tikėjimų apaštalus? mokytojus? sargus? Juog Zvinglis nekuomet nebuvo Kalvynas, juog Liutėras ir Melianktonas irgi nebuvo Kalvynai. Tai kamgi juos savintis? kamgi juos statyti šalip savo bažnyčios? Stačiai nesuprantamas daiktas! Jei jau vis viena, ar Liutėras ar Kalvynas, tai kam-gi dar skirties? kodėl-gi nesusivienyti? Dėlko gi pas liutėrus yra kirkėję (bažnyčioję) kryžius ir apaštalu paveikslai, o pas kalvynus visai jų nėra? P. Jakubėnui, kaipo žmonių mokytojui reikėtu tai suprasti ir žinoti; kam-gi mažiutelius, prastus žmonelius, apgaudinėti?! Tiek šiam kartui, kitą ką apie P. Jakubėno „Kaimyną“ pasakysime paskui.

Redaktorius Pralotas *A. Karosas.*

DANTŲ GYDYTOJA

Janulaitytė-Biliunienė,

tamtkrus mokslus išėjusi Charkove ir paskiaus Berlyne, pagydo gendančius ir skaudančius dantis, o kiaurus užlipdo labai stipriomis plombomis, taip juog paskui per ilgą laiką dar galima drąsiai kietus valgius kramtyti ir nebejausti dantų skaudėjimo. Traukia dantis be sopėjimo. Gydykla Kaune, Naujoje gatvėje, Virovyčiaus namuose (A. 9). 10 7

Daktaro A. Jagdhold'o

Elektroterapija ir Rentgenologija.

Ištyrinėjimas ir kiaurai peržiurėjimas su **RENTGENOSKOPO** pagalba visokių kuno dalių ir jų ligų: krutinės, širdies, plaučių, pleurito, inkstų, puslės, kaulų gedimo ir perlužimo. Atradimas užsilikusių kune pašalinių daiktų, kaip štai: šratų, kulkų, adatų ir k. p. Gydymas su **RENTGENOSKOPO** pagalba visokių ligų esančių pavirš kuno, kaip antai: vėžio, niežų, skaudulių ir k. p. Teipogi su **ELEKTRIKOS** pagalba gydymas reumatizmo, nervų, apmirimo kuno dalių ir k. p. **Liepojuje.** Grudų gatvė (Zernovaja), № 42, Bonyco namai. 25--10

Moku **muryti bažnyčias** iš plytų. Turiu techniškus paliudijimus. Jieškau darbo. Pakvietimais kreipties Liepojun, Meškų gatvė, № 32, Klemensui Rakovskiui. 1—1

Daktaras A. von Forestier

specijališkas gydymas sergančių ausių, nosies ir gerklės ligomis. Nuo 12—1 valandos dieną ir nuo 6—7 val. vakarę. **Liepojus,** Grudų gatvė (Zernovaja), № 42, Bonyco namai. 25—10

BAŽNYTINIŲ DRAPANŲ DIRBTUVĖ

Cecilijos Baranauskytės

Kaunę. Viešasis (paradny) placas. Fišero namai.

VARGONŲ FABRIKA

Jono Garaleyčiaus

perkelta ant Porto gatvės į nuosavus namus; žymiai padidino veiklą; priima užsakymus kas link statymo naujų ir taisymo senų vargonų.—Adr.: Kaunas. Portova, nuosavi n.